



# BRANDWEER

Brandweeracademie

# Routekaart Brandpreventie

De routekaart Brandpreventie heeft zes eindstations die in 2045 bereikt worden. Om op een eindstation naar keuze te komen, kies je als reiziger een lijn die naar dit eindstation leidt. In 2020 kun je opstappen op een beginstation dat via een aantal tussenstations leidt naar het gekozen eindstation. Uit de routekaart blijkt dat sommige lijnen dezelfde tussenstations aandoen.

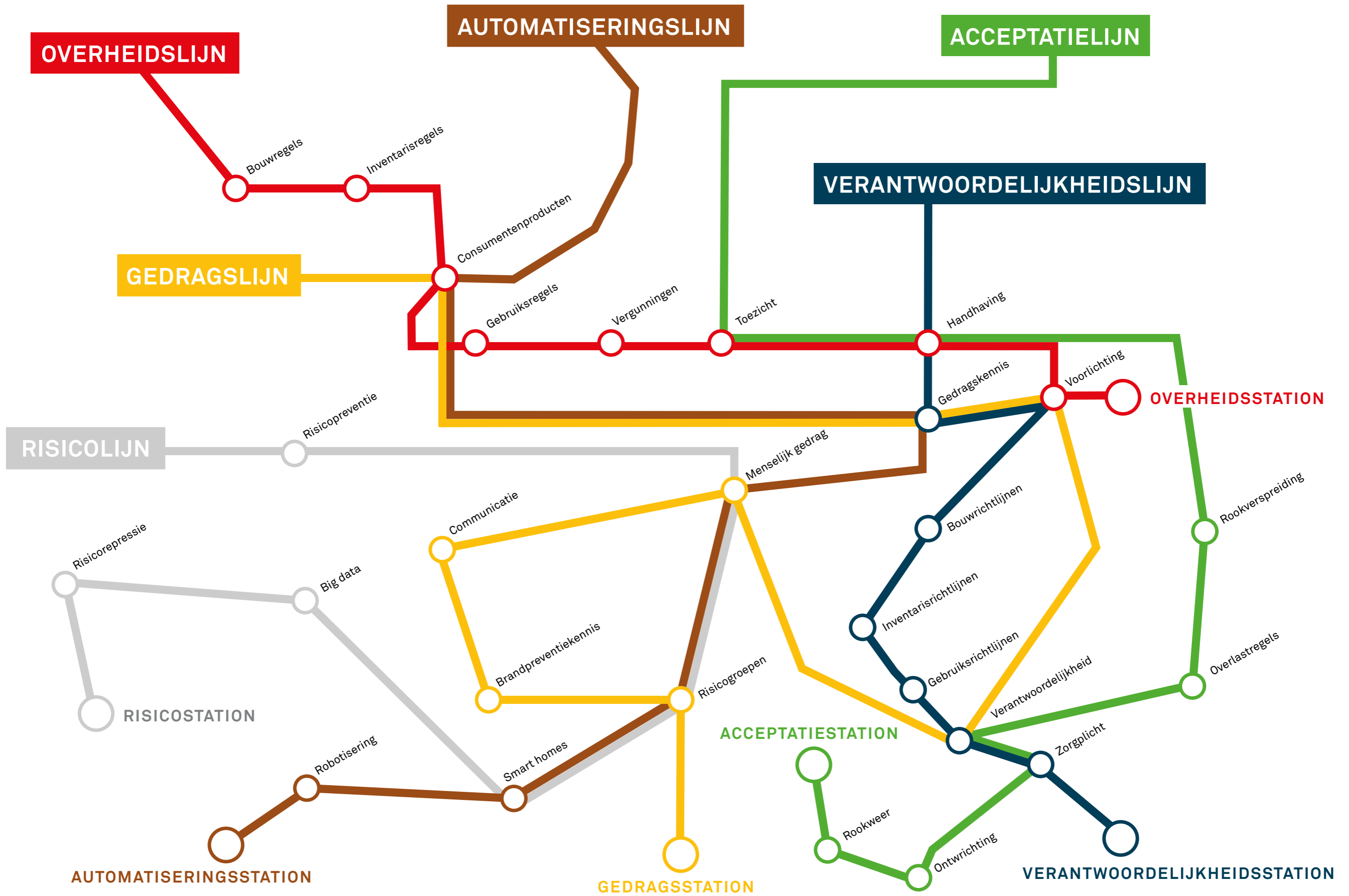
Net zoals bij echte openbaarvervoerlijnen, brengt een lijn je zelden exact op de plaats waar je zijn wilt. Maar de lijn brengt je wel in de goede richting. Uiteindelijk bepaal je als reiziger zelf op welke plaats je werkelijk wilt komen. Dat geldt ook voor deze routekaart Brandpreventie. De kaart helpt je op weg en geeft keuzes en alternatieven, om zelf je route te bepalen naar het einddoel.

## Waarom een routekaart?

Deze keuze is bewust gemaakt. Brandveiligheidszorg moet niet - langer- gezien worden als een belemmerend en kostenverhogend systeem van wettelijke eisen (brandpreventie) en een organisatie waar kosten en kostenreductie (repressie) de belangrijkste discussiepunten zijn. Brandveiligheidszorg moet gezien worden als een vitale infrastructuur die op beide terreinen (preventie en repressie) hard nodig is om de samenleving te laten blijven functioneren.

## De aanleg van de lijnen moet nog starten

Dat betekent dat er nu nog gekozen kan worden of het de goede lijnen zijn en of ze de goede richtingen opgaan. Met andere woorden: of jij als reiziger vindt dat deze lijnen voldoende mogelijkheden bieden voor het nemen van de juiste weg. Maar ook het aantal en de plaats van de tussenstations liggen nog niet vast. Als reiziger kun je nog voorstellen doen voor extra tussenstations, maar ook voor extra lijnen.



# De lijnen

## De overheidslijn (de rode lijn)

Veiligheid, waaronder brandveiligheid, is vanouds een overheidstaak en dat moet ook zo blijven. Zeker met een steeds groeiende bevolking en verdichting van bouw en infrastructuur. Deze verantwoordelijkheid kan niet worden overgelaten aan burgers, bedrijven en instellingen. De praktijk heeft geleerd dat dit niet werkt. De overheid dient dus te zorgen voor regelgeving voor het brandveilig bouwen, inrichten en gebruiken van gebouwen. Er dient een goed systeem van vergunningverlening, toezicht en handhaving te zijn. Op deze wijze kan het afdekken van het restrisico door een repressieve inzet beperkter en veiliger worden.

## De verantwoordelijkheidslijn (de blauwe lijn)

Het is een utopie dat de overheid overal voor zorgt. Burgers, bedrijven en instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten en mogen daarbij anderen niet in gevaar brengen. Dat geldt ook voor brandveiligheid. Het is een illusie dat de overheid hiervoor kan zorgen en hierop kan toezien. De overheid zorgt voor goede richtlijnen en handreikingen om de eigen verantwoordelijkheid te ondersteunen. En zorgt uiteraard voor een streng sanctiebeleid bij het niet naleven van hun (functioneel omschreven) zorgplicht.

## De gedragslijn (de oranje lijn)

Het risico op en bij brand wordt vrijwel altijd veroorzaakt door menselijk handelen. Het beïnvloeden van het menselijk gedrag is dan ook het belangrijkste om de brandveiligheid ook in de toekomst op een aanvaardbaar niveau te houden. Daarom moet niet langer ingezet worden op wetgeving of verantwoordelijkheidstoedeling. De praktijk leert ons immers dat naleving en verantwoordelijkheid voelen en nemen juist de zwakke schakels zijn. Er moet vol ingezet worden op gedragsbeïnvloeding, waardoor mensen van nature een brandveilig gedrag vertonen om brand te voorkomen en bij brand juist te handelen.

## De automatiseringslijn (de bruine lijn)

Het menselijk gedrag is de voornaamste oorzaak van brand en de voornaamste oorzaak van de gevolgen van brand (zoals bijvoorbeeld in juist vluchtgedrag). Maar het is gebleken dat beïnvloeding van dit gedrag nauwelijks mogelijk is. Het is dan ook beter om brandveilig gedrag

te regelen door gebruik te maken van moderne technologieën. Daarbij valt te denken aan smart homes (domotica) en binnenhuisdrones. Immers, als de controle op medicijngebruik en de werking van huishoudelijke apparatuur volledig geautomatiseerd kan, waarom zou dan het brandveilig gedrag niet geautomatiseerd gestuurd kunnen worden?

## De acceptatielijn (de groene lijn)

Door de verdichting van wonen en bouwen zitten brandveiligheidsproblemen niet meer in de gebouwen zelf, maar in de omgeving. Gebouwegebruikers hebben (in de meeste gevallen) invloed op de keus om in deze gebouwen te verblijven en hebben in redelijke mate invloed op de brandveiligheidssituatie in deze gebouwen. De praktijk leert dat branden met name overlast en ontwrichting geven in de omgeving. Dat kan de directe bebouwde en infrastructurele omgeving zijn (door bijvoorbeeld rook), maar ook op grotere afstand van de maatschappij. Branden kunnen leiden tot overlast en ontwrichting door de uitval van vitale infrastructuur en veiligheidssystemen zoals energie, (schoon) water, communicatie, vervoer en dergelijke. En juist omdat de getroffenene geen invloed hebben op het voorkomen van de oorzaak, moet het brandveiligheidsbeleid zich richten op de effecten op de omgeving en de maatschappij.

## De risicolijn (de grijze lijn)

Het brandpreventiebeleid moet zich richten op het voorkomen en beperken van risico's. Anders en veel meer dan nu het geval is, moet het brandpreventiebeleid zich niet richten op een generale benadering en toepassing van brandveiligheid, maar op een individuele benadering op basis van risico's. Om dit te bewerkstelligen moet er op basis van big data een goed overzicht zijn van plaatsen, omvang en soort van de risico's, zodat er op basis van voorspelling gericht van tevoren maatregelen genomen kunnen worden. Deze maatregelen zijn zowel preventief als repressief van aard en dienen ondersteund te worden door risicogerichte regelgeving.

# De tussenstations

## Bouwregels

Hier worden wettelijke eisen voor brandveilig bouwen opgesteld, op basis van werkelijke brand- en rookontwikkeling en menselijk gedrag bij brand.

## Inventarisregels

Hier worden wettelijke eisen voor een brandveilige inrichting en inventaris opgesteld.

## Consumentenproducten

Hier worden wettelijke eisen opgesteld voor de brandbaarheid van consumentenproducten, zoals meubilair, stoffering, elektronica en witgoed.

## Gebruiksregels

Hier worden wettelijke eisen voor brandveilig gebruiken van gebouwen opgesteld, op basis van werkelijke brand- en rookontwikkeling en menselijk gedrag bij brand.

## Vergunningen

Hier wordt een systeem opgesteld voor het verlenen van vergunningen voor het brandveilig bouwen, inrichten en gebruiken.

## Toezicht

Hier wordt een systeem voor een adequaat toezicht op de naleving van de wettelijke eisen opgesteld.

## Handhaving

Hier wordt een systeem opgesteld voor de handhaving van de wettelijke eisen en de sanctionering voor het niet nakomen van de wettelijke eisen of de zorgplicht.

## Gedragskennis

Hier wordt wetenschappelijke kennis van het beïnvloeden van het brandveilig gedrag van mensen opgedaan.

## Voorlichting

Hier worden landelijke afspraken gemaakt over de - uniforme - wijze van het geven van voorlichting over brandveiligheid aan burgers, bedrijven en instellingen.

## Bouwrichtlijnen

Hier worden richtlijnen voor brandveilig bouwen opgesteld, op basis van werkelijke brand- en rookontwikkeling en menselijk gedrag bij brand.

## Inventarisrichtlijnen

Hier worden richtlijnen voor een brandveilige inrichting en inventaris opgesteld.

## Gebruiksrichtlijnen

Hier worden richtlijnen voor brandveilig gebruiken van gebouwen opgesteld, op basis van werkelijke brand- en rookontwikkeling en menselijk gedrag bij brand.

## Verantwoordelijkheid

Hier worden instrumenten ontwikkeld, zoals (branche)richtlijnen die met name bedrijven en instellingen ondersteunen bij het invullen van hun verantwoordelijkheid voor een brandveilig gebouw, inventaris en gebruik.

## Zorgplicht

Hier worden wettelijke instrumenten ontwikkeld waardoor burgers, bedrijven en instellingen aanspreekbaar zijn op het naleven van hun verantwoordelijkheid.

## Menselijk gedrag

Hier wordt wetenschappelijke kennis van het gedrag van mensen opgedaan.

## Communicatie

Hier worden aan diegenen die voorlichting en instructie geven over brandpreventie kennis en vaardigheden over communicatie bijgebracht.

## Brandpreventiekennis

Hier wordt op een gestructureerde wijze kennis van brandpreventie bijgebracht aan burgers, bedrijven en instellingen.

## Risicogroepen

Hier worden de risicogroepen vastgesteld die een verhoogde kans hebben op brand of een groter effect op de gevolgen van brand.

## Smart homes

Hier worden technische woonapplicaties ontwikkeld die de brandveiligheid in woningen in positieve zin (mede) beïnvloeden.

### **Robotisering**

Hier worden technische toepassingen (zoals binnenhuisdrones) ontwikkeld die een brandveilig gedrag kunnen monitoren, ondersteunen en corrigeren.

### **Ontwrichting**

Hier worden wettelijke eisen opgesteld, om maatschappelijke ontwrichting door de gevolgen van een brand te voorkomen.

### **Overlastregels**

Hier worden wettelijke eisen opgesteld, om overlast naar de omgeving door de gevolgen van een brand te voorkomen.

### **Rookverspreiding**

Hier worden wettelijke eisen opgesteld om ontoelaatbare rookverspreiding naar de omgeving te voorkomen.

### **Rookweer**

Hier wordt de repressieve inzet voor het voorkomen van rookverspreiding bij brand versterkt.

### **Big data**

Hier wordt op basis van big data informatie verzameld om te weten waar de risico's in de praktijk liggen en welke scenario's zich in de praktijk voordoen en wanneer.

### **Risicopreventie**

Hier worden op basis van risico's en risicogroepen (wettelijke) brandpreventieve maatwerkregels vastgesteld.

### **Risicorepressie**

Hier wordt de dekking van het verzorgingsgebied flexibel ingericht, om op basis van big data op de juiste tijden op de juiste plaatsen een optimale repressieve inzet te realiseren.